

TANDORI DEZSŐ

Tematizmus és egzisztencialitás közt

Az élet tematizmus
és egzisztencialitás.

Az egzisztencialitás =
= a tematizálatlan.

Ne akarjak itt „írni”!

ÁTMÁSOLGATÁSOK:

vessem papírra jegyzéseimet

Nem tudok „igazi saját” irodalmi munka nélkül meglenni; kis alkalmi füzeteimből másolgotok ide, másolgotom magam. Át? Főleg. Hova? S jutok-e bárhová is? Ez csüggesztget. Mint fejből-szívből ez: hogyan boldog(talan)ulok vele, hogy valami az életemben „visszafelé lepusztult”? De nem vigaszomul másolgotok. Önvigasz?

Ezt is felírtam egy hajnalon: „Nem *kinyilatkoztatok*. Önvédelemből mondom, *közlöm*, amire nem kell semmit felelni, sőt, ha kérhetem...”

*

„Csak a kb. *eleve ismerés* = a további jobb ismerés.”

*

Egy közhely: mennyivel több ismeretet biztosít egy ismeretlen, mint az „ismert”.

*

Ne legyek senkinek a mércéje szerint sem valaki-valami-elfogadható.

„Egy másvalami”, az legyek, kérdésre azért érdemes. Kb. (Fáj a csuklóm, fix.) Mégis írom ezt.

*

Ha nem próbálom ki...

Állj! Ha nem próbálom *be*, nem derül *ki*.

*

Olyan nagy nyugalom (*bennem*), hogy *senki* eszembe se jut; kétértelmű.

*

HA ISMERTETEK VOLNA,
MOST NEM ISMERNÉTEK RÁM.

Régi vélekedésem, alap.

Még ismétlem majd itt.

*

Elment a kedvem az életem valamijétől, de másmihez nem jött meg.

*

Arról nem is szólva, hogy semmiről nem is szólva. (Üres?)

*

„Idehaza” egyikünknek sincs igaza? Odahaza egyiknek sincs!

*

Nem könnyen *érdemes*; mindig ugyanazt próbálom elmondani, és ennek kudarca még nem változatosság.

*

Mindig jön is valami, marad is? Sajnos, mindig ez... és tragikus az lesz, hogy egyszer többé nem? Nem jön? Nem marad?

*

Találkozni?

Egyáltalánkozni?

Utóbbi az egzisztencialitás?

A tematizálatlan?

Találkozni: az már nem tematizálatlan?

*

„Mindig ezzel küzdünk”, hallom. Hát: „Minek ezzel külön küzdeni?”

*

Semmi sehogy? (Ottlik)

De tényleg vedd így! (Erőszakos, kishitű T. D.)

*

A kafei (semmi íz nem ízlik, semmi táv nem leküzdendő) kezd bejönni. Ízetlen? (Vagy: közelebség? Mihez?)

*

Lassan: visszaérek a füzet feldolgozottjaihoz. Vagy ameddig nem merek merészkedni?

*

Egyre „nem enged”: egy visszazárva-pusztult valami. Kapcsolat? Akkor miért kapaszkodsz (abba akár, hogy ez fáj)? Mi az ily fájás?

*

Naptár, alkalmi.

„Nem a kinézésnek van szörnyű ára, a kinézés hiányáért szörnyű az ár...”

(Az igazság ára? Miért? A fogatlanodás, a hízás, a sántulás hogyan jön ide?)

*

Nem én sértem meg *őket*, hanem *az*. Például távoliságom. De ezt oly jól kezdik érteni. Alig hívnak. Ld. Weöres: alig látok el... a cellafalig. Ah, a *zénóni* faltól-se-falig-se!

*

Ah, ide másolandó valahova N. N. Á.-tól a-visszajáró-verse.
De inkább tessék kikeresni. (*A visszajáró.*) *VOLTAM*.

*

Kihíztam a nadrágjaimat. De: „A csináltatást is kinőttem.”

*

Fogaimmal u.ez nem lesz könnyű. (Ld. erről: FORRÁS. Mit nem tudok elviselni a fogorvosi találkozásban. Szabadságom sokféle elvesztését. De ha *góc* kezdi rombolni szervezetemet? Pusztulok magam is, kapcsolataimmal együtt, tőlük függetlenül.)

*

Írtam ezt? „Még meg-megtalálom a megírandók legjobb formáját, csak a megírás nem legjobb formája semminek.”

*

„A jó se kell, a rossz se kell?
Még hány mindent felejtsek el?”

*

„Széthulltam arra
az egy darabra, ami
mindig is voltam?”
Majd még megtudom, mi minden az! A testi széthullással, tanulva?
(N. N. Á.: tényleg *tanulni* kell? Vagy megvan az ily tudás?)

*

Valahogy halt meg mindenki. (Rilke, Klee, Kosztolányi etc.) De csakugyan? Csak haldoklunk „valahogy”? Honnét van a halál? Honnét jön, azt még csak tudjuk, de...

*

Mi nem tematizálás? De akkor mi az egzisztencialitás? (Ha = a tematizálatlan.)
Ah, oly világos. (HA ≠ AH. AH ≠ HA. Olcsó.)

*

Olcsó? „Nem akarok senkivel sem érintkezni.
Nem akarok senkivel se *mérintkezni*.”

*

Nem helyes azt mondanom: nem érdekel már az irodalom (mint cselekvés), inkább értelmét nem látom; és itt az *értelem* egyedül-marad, mindenható. (Mint ritkán.)

*

Ahogy ezt „nem értik”, íme, bizonyossága, hogy mi értelme?

De az eddigiek?

Műgonddal készítek „Válogatott versek”-et.

*

(Ide bemásoltatni két – erős! erős! - változatot. Csuklóm, pihenj, árvám!)

2012. évr →
 Én már semmi
 munkát
 nem tudok
 mondani;
 inkább
 inkább
 jelentkezést
 mondok. R

Kétféle 2012-től, 10.
 Én már semmi szükségem
 nem tudok mondani,
 inkább inkább jelentkezést
 mondok. De írnom még
 kell, és írásaimmal
 igyekszem foglalkozni!
~~És így megy. Dönt? Mert~~
 inkább kell mennie. Mi-
 ért kell inkább mennie?
 Mert így megy. Csak
 csuklóm nem bírja már.

*

Csuklóm, bármim, eh! Van, amikor se írni, se enni, se olvasni, se nézni, se játszani nem akarok semmit. Ilyenkor?

Jól érezni magam! Épségben. Amim fáj, az se fájjon!

*

Nem „időtöltés az egészségért”, de: egészség, mint időtöltés!

Ahogy Wittgensteinnél „amiről nem lehet beszélni, arról hallgatni”.

Az egészség ekkor a legjobb hallgatás.

*

Az irodalmi tevékenység nem érdekel már? Nem ilyen egyszerű.

Csak már 10 foglalatosságból kb. 9-re azt érzem: nem csinálnám... semmi közöm hozzá. Egykor – volt.

De a 10-ből a kb. 1-2-re elemien „hajlok”. Így írom ezt is.

*

Akárhogy veszem (!) is, az, hogy az irodalom 9/10-e kerül közönytérembe, még mindig jobb, mint ha ember-és-világ-szokásokat, ily léletspecifikumokat veszek 11/10 (!) semmibe. *Értékesebb*. Még a reáliák értékelésénél is.

De ez, amit tollal írok kb. 2012 februárja óta, *pusztulástörténet*, bárhogy is. A fizikum mellett a (!?) csaknem egzisztenc-tematizáltságoké is.

*

Ma: mint vasúti várás, csatlakozáskor. Előjön így: *Toty verébkénk emléke*.

Régi délutánok, mikor Ő még élt. Magam voltam, különben, nagyokat jártam (88 kg-ról le 65-re), itthon kismosást csináltam. (Feleségem is megcsinálta volna.) Nagy emlék! Ahogy közben tévéztem, pl. Zürichet láttam, patagóniai hegyek keletkezését, a cipőpaszta fejlődéstörténetét. S Totyi a vállamon.

*

„Bemagányosít”. Mi magányosít be, honnét hova?

Egy elgondolás: (eléggé) iszonyú szerencsém volt ehhez az élethez, mely végül egyetlen módomban. De eléggé szerencsétlenül fog végződni, ráadásul (félek!) nyomorultul. 74 leszek, 67 évesen még nem is sejtettem ezt. (Ld. fentebb.)

*

A 9/10: az is, ahogy „a rólam” alig érdekel. Sem világi, sem irodalmi, sem egyéb „szükségeset” nem tudok tenni-venni. Csak a „felkényszerülőt”. Ld. egzisztencialitás (és tematika). Semmi öncélú művészet!

*

„Lustaság”. Lusta vagy, hallom (olykor). Jó, ez furcsán hathat, de: nem „akarok” semmit se tenni. Ide „eljutottam”. Van előrehaladás! (Mint Paul Klee is vitte a háztartást, olykor; visszük a semmit.) Csak túlzásba ne. (A háztartást se.)

*

Absztrakt és figurális

Kevés festő volt a mai-régi nagyok közül „kb. csak absztrakt”. (Mondrian, Vedova, Joan Mitchell.) A legjobb amerikaiak, angolok ide-oda jártak. Jó, hát Morris Louis se, végül Newman, Rothko nem. Ám de Kooning. Oké, még Clyfford Still szinte csak „absztrakt”. Ide-oda jártak a legnagyobbak közül sokan: az óriás (nálunk alig ismert) Richard Diebenkorn pl., Jean-Paul Riopelle, Nicolas de Staël (végig figurgyanus). Morris Graves átszellemült figurás, Utrillo végig!

*

Kezd unalmas közhely lenni Monet-ban végül „az informelt” látni. Nem igazi informel! A szándék más. Jó nonfiguratív, ism., Emilio Vedova; minimalista-technikai konkrétba ment át Gerhard Hoehme etc.

Látni akarjuk világunkat, a festők erre rájönnek!

*

Ez az egész tematizálás írás: nem kínlódás?

De akkor: a kín: inkább: pl. lehajláskor a riasztó fejbe-tolulás. Évek óta 6–7 hónapon át mindig. *Meteopata-dobaj?*

Ah, N. N. Á., jó volna szégyenünket a szó helyett, mely „megsejteti”, kimondani valamivel, s elrejteni!

*

Az Idő: feltaláltam:

momentánúnió!

(Nem *montán*, ld. szén, vas, olaj, chip, pszicho, nano etc.) Ld. másutt.

De a mauritániai vasérc dokufilmjét megnézem. 2 ½ km (!) hosszú vonat kígyózik a Szaharán keresztül (N. N. Á. fordítása ugrik be, kb., az éj nagy/vad fekete lován, hófehér felhő-burnuszával ... néma társam a (Sz)? szaharákon által), kapja jó ércét Belgium, Anglia, Franciaország, Németország. Ehhez mit szóljak? Én se csak momentánságok sokából jövök össze. Akkor?

*

18000 magányosan játszott meccs után (előtte sok-sok 10000 meccs, társnémmal; medvéinknek és madarainknak, ld. Zen Koala Kártya / Terebess Kiadó); bajnokságom *abbahagytam*.

Nyomasztana a vasérc, szaharai útja etc.?

E figurativitás így lett emlék-egzisztencia?

*

Cipőkrémről film (tévé). Ah, előbb vennék 700 eurós cipőt, mint hogy 1 ½ éve egyvégtén hordott cipőm megpucoljam. Göncökben járok, „vackomon” élek.

De él verébkém, talán nem visz el kórház, van még erőm írni.

(De az irod. *üzem* 9/10-e nem érint már)

*

Fogaim borzalma! Íme, külsőt nem tartok. Ezt („külsőt nem”) viccnek veszik. Mindent szellemkedésnek vesznek, intellektuálisra. Azt is, hogy:

„Ha ismertetek volna,
most nem ismernétek rám.”

Haha... gyerünk tovább.

Pedig már tapintat is van. (De főleg „*megértjük*” alapon intellektuálisan.)

*

Ilyen fogakkal, gyéres hajlobonccal, ilyen *szerelésben* cipőpucolónak se állhatnék.

Így legyengülve utcaseprőnek se.

(Én, aki 6 éve még napi 3000 gyakorlatig mentem, sok súlyzózással. 12 – 20 – 36 km-eket jártam.) Lefogni már nincs külön erőm s kedvem. Nem lett rák; jaj, mi jöhet mégis?

*

Ah, Lassú Idő! De sok bír lenni, iszony, hogy még csak reggel 8^h20... (ha épp).
Ez az; este 17^h00 már sok új remény, de az alvás kényszerű szaharaisága is.

*

...de egyszer ottfelejtess valahol; pontatlan idézet a nagy Szabó Lőrincről.

*

„Csak azt nem lehet elmondani senkinek, hogy semmit nem lehet elmondani senkinek.”
(Nagyon régi mondás)

*

Zénón, ismétlem ezt is:
„Se a faltól, se a falig.
Ahol az út s a cél lakik.”

*

Mégis...
... mit „mégis”?

*

Mellék fődal
Az én Kafkám

Elértem Kafka szomszéd faluját,
ahová nem érhetek el,
igyekezzem bár egy életen át,
de ott lennem se kell.

És ételeivel nem vonz
mi íz sem, spárga, eper,
hagymás hús, Toldi-májjas-konc,
kedv, főzni: engem szeg el.

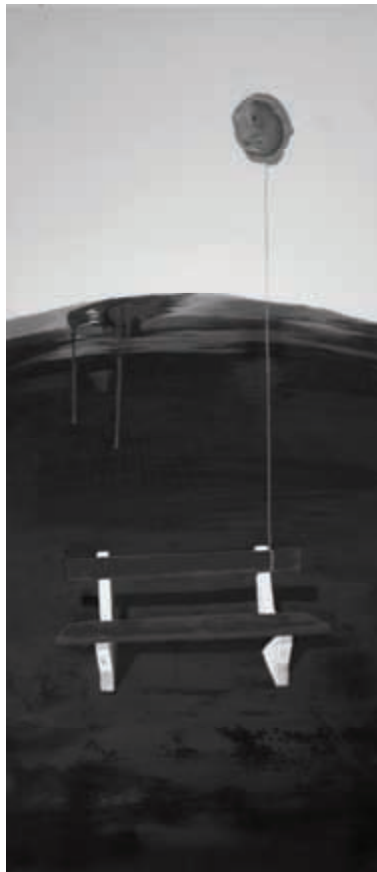
És mind a sok furcsa kifejezés!
Oly furcsa kifejezni.
De az is ízléstelenedés,
hogy mit-bárhogy befejezni.

A folyamat van. Egzisztencialitás,
mely tematizálatlan.
Nem vagyok, ugyan, ebben s más
alaktalanban, alakban.

Minden teher. Mert bármi, ha van,
teher. Érintkezés,

szó-váltás, levelezés, magam
emésztő sok, kevés.

Az én Kafkám: ő sem hat rám,
köre-nincs haza-sem-terelés.



JAHODA RÉKA: MAMA